

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет харчових технологій
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК19. ОСНОВИ РЕКРЕАЛОГІЇ ТА КУРОРТНОЇ СПРАВИ
(обов'язковий)

Спеціальність	ІЗ Туризм та рекреація
Освітня програма	Туризм
Ступінь вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник:

(підпис)

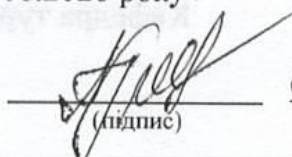
Володимир ОНОПРІЄНКО, д.пед.н., професор

(ім'я ПРІЗВИЩЕ) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто,
схвалено та
затверджено на
засіданні
кафедри туризму

протокол №16 від 10.06.2026 року

Завідувач кафедри

Олександр КОВАЛЕНКО

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Олександр КОВАЛЕНКО

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

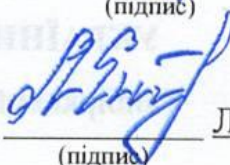
Декан факультету, де реалізується ОП

(підпис)

Наталія БОЛГОВА

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

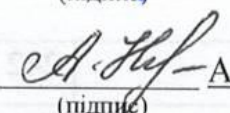
Рецензія на робочу програму надана:

(підпис)

Лариса ЄПИК (додається)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис)

Анна НОВІКОВА (додається)

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Марія Баран

(ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 29.06 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1	Назва ОК	Основи рекреації та курортної справи			
2	Факультет/кафедра	Харчових технологій / Туризму			
3	Статус ОК	Обов'язковий			
4	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	ОПП Туризм Спеціальність J3 Туризм та рекреація			
5	Рівень НРК	6			
6	Семестр та тривалість вивчення	III-IV семестри, 30 тижнів (денна форма навчання) V семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання) VII семестр, 15 тижнів (заочна форма навчання)			
7	Кількість кредитів ЄКТС	10 кредитів (300 годин) (денна форма навчання) 10 кредитів (300 годин) (заочна форма навчання) 8 кредитів (240 годин) (заочна форма навчання)			
8	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) денна/заочна форма навчання			Самостійна робота денна/заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	Лабораторні	
	III семестр	30/-	30/-	-	90/-
	IV семестр	30/-	60/-	-	56/-
	V семестр	-/-	-/2	-	-/296
VII семестр	-/-	-/2	-	-/236	
9	Мова навчання	українська			
10	Викладач/Координатор освітнього компонента	Онопрієнко Володимир Петрович, д.пед.н., професор кафедри туризму ауд. 211e			
11	Контактна інформація	Ел. адреса: onoprienko.v.p@ukr.net			
12	Загальний опис освітнього компонента	ОК присвячений вивченню еволюції курортів в Україні та світі, основні фактори розвитку курортів, систему організації курортної справи в Україні, а також географію курортів світу та України. Наведені характеристики основних курортів світу, перспективи розвитку курортної справи в нашій державі.			
13	Мета освітнього компонента	Головною метою ОК є вивчення умов формування, розвитку та розміщення територіально-рекреаційних комплексів, знайомство із системами організації діяльності населення для відновлення фізичних і духовних сил, моделями державної підтримки рекреації як соціально значущого процесу; формування у здобувачів необхідних знань про сутність, структуру, функціонування курортів, сферу курортних послуг, способи їх урізноманітнення, вдосконалення шляхом інноваційних технологій.			
14	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими ОК ОПП	Передумови відсутні Освітній компонент є основою для: Атестація.			
15	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час вивчення ОК передбачає самостійне виконання практичних, тестових та інших завдань у визначені строки. Не допускаються плагіат, списування, фальсифікація результатів, використання чужих робіт без належного посилання. Відповідальність за достовірність, оригінальність і якість поданих робіт несе здобувач особисто. У разі порушення принципів академічної доброчесності застосовуються заходи відповідно до внутрішніх положень СНАУ.			
16	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=5549			
17	Ключові слова	Туризм, рекреація, рекреація, рекреаційна географія, природно-рекреаційні ресурси, рекреаційні комплекси, курортна справа, курорт, санаторно-курортна справа, курортні ресурси.			

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)						Як оцінюється РНД
	ПРН ₂	ПРН ₃	ПРН ₄	ПРН ₅	ПРН ₆	ПРН ₉	
ДРН 1. Застосовувати базові поняття рекреації та курортології, знання про форми і види оздоровчого й лікувального туризму, а також здобутки суміжних наук (медичної географії, валеології) у практичній діяльності суб'єктів ринку.	x	x					Усний захист практичних робіт. Тестування в системі Moodle. Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань. Іспит.
ДРН 2. Проводити комплексний аналіз та оцінку рекреаційно-туристичного потенціалу території, зокрема природних лікувальних ресурсів (мінеральних вод, лікувальних грязей, кліматичних та озокеритових факторів) для потреб курортної справи.				x			
ДРН 3. Пояснювати та моделювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору, принципи функціонування курортних зон, санаторно-курортних комплексів та спа-дестинацій на засадах раціонального природокористування.			x				
ДРН 4. Організовувати процеси обслуговування споживачів санаторно-курортних і рекреаційних послуг із використанням сучасних сервісних та інформаційних технологій, забезпечуючи суворе дотримання стандартів якості, медико-санітарних регламентів і норм безпеки.						x	

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. денна/заочна форма навчання			Реком. літ-ра
	Аудитор. робота		Сам. роб.	
	Лк	П.з.		
III семестр (денна форма навчання) V семестр (заочна форма навчання) VII семестр (заочна форма навчання)				
Тема 1. Рекреаційна справа та курортна діяльність. 1.1. Мета та завдання освітнього компонента, його структура і взаємозв'язок з іншими компонентами рекреаційного напрямку. 1.2. Характеристика передумов розвитку рекреаційної справи та курортної діяльності. 1.3. Загальні функції рекреаційної діяльності та курортної справи.	4	4/2	12/21	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-24
Тема 2. Рекреаційна географія. 2.1. Предмет, методи і завдання рекреаційної географії. 2.2. Класифікація рекреаційної діяльності. 2.3. Наукові основи вивчення територіальної рекреаційної системи.	4	4	13/21	2, 5, 7, 9, 11-24
Тема 3. Методи та типи оцінки природно-рекреаційних ресурсів. 3.1. Наукові підходи до оцінки природно-рекреаційних ресурсів. 3.2. Особливості медико-біологічної та психолого-естетичної оцінки рекреаційних ресурсів. 3.3. Технологічна та економічна оцінка природно-рекреаційного потенціалу рекреаційних територій.	4	4	13/21	1, 3, 4, 6, 11-24
Тема 4. Формування рекреаційних комплексів, районування, природокористування й охорона природи. 4.1. Теоретичні основи формування та функціонування рекреаційних комплексів. 4.2. Рекреаційне природокористування й охорона природи. 4.3. Правове регулювання природоохоронної діяльності в Україні.	4	4	13/21	5, 8, 10, 11-24
Тема 5. Рекреаційний поділ світу в туризмі. 5.1. Уявлення про рекреаційне та туристичне районування. 5.2. Особливості та принципи районування світу в туризмі. 5.3. Туристичні регіони світу за класифікацією Всесвітньої туристичної організації.	4	4	13/21	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-24
Тема 6. Європа – провідний рекреаційний регіон світу. 6.1. Західна, Північна та Південна Європа. 6.2. Східна (Центральна) Європа та Південно-Східна Європа.	4	4	13/21	2, 5, 7, 9, 11-24
Тема 7. Формування і розвиток рекреаційних комплексів і центрів туризму в Азії, Австралії і Океанії. 7.1. Загальна характеристика та регіональний поділ Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. 7.2. Природні, суспільні та подієві туристсько-рекреаційні ресурси Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. 7.3. Туристсько-рекреаційні ресурси Китаю, Індії, Таїланду як лідерів туризму Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону. 7.4. Австралія й Океанія.	6	6	13/22	1, 3, 4, 6, 10, 11-24
Всього за семестр	30	30/2	90/148	
IV семестр (денна форма навчання)				
Тема 8. Туристсько-рекреаційні ресурси Близькосхідного туристичного регіону. 8.1. Загальна характеристика Близькосхідного туристичного регіону.	6/-	10/-	10/25	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11-

8.2. Природні, суспільні та подієві туристсько-рекреаційні ресурси Близькосхідного туристичного регіону. 8.3. Туристсько-рекреаційні ресурси Єгипту, Об'єднаних Арабських Еміратів, Саудівської Аравії. 8.4. Проблеми та перспективи використання туристсько-рекреаційних ресурсів Близькосхідного туристичного регіону.				24
Тема 9. Рекреаційні ресурси України. 9.1. Природно-ресурсний потенціал земель рекреаційного, курортного та природоохоронного значення нашої держави. 9.2. Галузева рекреаційно-курортна географія України.	4/-	10/-	9/24	2, 5, 7, 9, 11-24
Тема 10. Курортна система України. 10.1. Історія виникнення та розвитку курортів світу. 10.2. Розвиток курортів в Україні. 10.3. Характерника, територіальна структура курортних комплексів та курортна система України.	6/-	10/-	9/25	1, 3, 4, 6, 11-24
Тема 11. Медичний туризм. 11.1. Роль природно-лікувальних факторів у розвитку курортів 11.2. Медична кліматологія і кліматотерапія. 11.3. Роль фізкультурно-оздоровчих факторів.	4/-	10/-	9/24	5, 8, 10, 11-24
Тема 12. Організація санаторно-курортної справи України. 12.1. Класифікація курортів. 12.2. Організація санаторно-курортного обслуговування. 12.3. Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності в Україні.	6/-	10/-	9/25	1, 3, 4, 5, 6, 9, 11-24
Тема 13. Охорона курортних ресурсів від виснаження і забруднення. 13.1. Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом. 13.2. Методика і організація робіт по встановленню округів санітарної охорони. 13.3. Система стандартів з охорони курортних ресурсів.	4/-	10/-	10/25	2, 5, 7, 9, 11-24
Всього за семестр	30/-	60/-	56/148	
Всього за рік	60/-	90/2	146/296	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Кільк. годин денна/заочна	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк. годин денна/заочна
ДРН 1. Застосовувати базові поняття рекреаології та курортології, знання про форми і види оздоровчого й лікувального туризму, а також здобутки суміжних наук (медичної географії, валеології) у практичній діяльності суб'єктів ринку.	Проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій до кожної з тем.	150/2	Опрацювання незнайомих (нових) термінів. Опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами. Написання рефератів або виконання	146/296
ДРН 2. Проводити комплексний аналіз та оцінку рекреаційно-туристичного потенціалу території, зокрема природних лікувальних ресурсів (мінеральних вод, лікувальних грязей, кліматичних та	Проведення практичних робіт (виконання завдань відповідно до			

озокеритових факторів) для потреб курортної справи.	кожної теми) із модеруванням дискусій за результатами відповідей. Проведення консультацій, а саме відповіді на запитання, обмін думками, дискусія з висновками викладача.		індивідуального завдання (з обраної тематики). Аналіз проведеної роботи та підготовка до захисту практичних робіт, а також реферату або індивідуального завдання.	
ДРН 3. Пояснювати та моделювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору, принципи функціонування курортних зон, санаторно-курортних комплексів та спадестинацій на засадах раціонального природокористування.				
ДРН 4. Організовувати процеси обслуговування споживачів санаторно-курортних і рекреаційних послуг із використанням сучасних сервісних та інформаційних технологій, забезпечуючи суворе дотримання стандартів якості, медико-санітарних регламентів і норм безпеки.				

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Модуль I			
1.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	35 балів / 35%	На практичних заняттях
2.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль II			
3.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	35 балів / 35%	На практичних заняттях
4.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
5.	Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів
Модуль III			
6.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
7.	Проміжне тестування (модульний контроль I)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
Модуль IV			
8.	Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	20 балів / 20%	На практичних заняттях
9.	Проміжне тестування (модульний контроль II)	10 балів / 10%	Згідно графіка модульних тижнів
10.	Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	10 балів / 10%	Протягом 11-13 тижнів
11.	Іспит	30 балів / 30%	Згідно графіка

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Усний захист практичних робіт (на всі пз модуля)	0 балів	1-2 бали	3-4 бали	5 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками та незахищена	Робота виконана з незначними помилками, здобувач не достатньо	Робота виконана вірно, здобувач добре орієнтується в матеріалі

			орієнтується в матеріалі	
Проміжне тестування (тест множинного вибору)	Кожен тест включає 10 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал			
Написання та захист рефератів або індивідуальних завдань (з обраної тематики)	0 балів	1-5 балів	6-9 балів	10 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконана, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті	Виконані всі вимоги до завдання	Виконані всі вимоги до завдання, продемонстровано власне рішення, підхід
Іспит (письмова відповідь)	0-5 балів	5-16 балів	17-27 балів	28-30 балів
	Здобувач погано орієнтується в теоретичному матеріалі	Здобувач недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, відповіді мають значні помилки	Здобувач достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, помилки у відповідях не значні.	Здобувач гарно орієнтується в теоретичному матеріалі, відповідь повна і без, або майже без помилок

5.2. Формативне оцінювання

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення всіх тем, під час практичних занять	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення тестування	
3	Зворотній зв'язок у вигляді обговорення рефератів або індивідуальних завдань	Протягом 1 тижня після виконання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
42-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
0-41	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Віндюк В. А., Гурова Д. Д., Корнієнко О. М. Рекреалогія та курортна справа: навчальний посібник для студентів спеціальностей «Готельно-ресторанна справа», «Туризм». Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2022. 268 с.
2. Заваріка Г. М. Курортна справа : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2024. 264 с.
3. Кравець О. М. Курортологія : підручник. Харків : ХНУМГ ім. О. С. Бекетова, 2024. 166 с.
4. Пономаренко В. І. Менеджмент закладів оздоровлення та відпочинку в рекреації. Київ: Денеб, 2022. 416 с.
5. Рутинський М. Й. Рекреалогія з основами курортології : курс лекцій. Львів : Фенікс, 2022. 168 с.
6. Санаторно-курортне лікування та реабілітація: сучасні тенденції розвитку: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю (Одеса, 30 вересня – 01 жовтня 2021 р.). Одеса: Поліграф, 2025. 190 с.
7. Скрипнік Н. Рекреаційна географія. Навчальний посібник. Київ : Видавництво Центр навчальної літератури. 2022. 296 с.
8. Україна на світовому ринку туристичних послуг: сучасний стан та перспективи розвитку / М. В. Сідоров, О. Є. Юрченко, С. О. Юрченко. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 256 с.
9. Фоменко Н. В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2024. 312 с.
10. Чумаченко І. Санаторно-курортне забезпечення дорослих громадян України та роль профспілок у його здійсненні. Київ : Проінформ, 2024. 148 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

11. Онопрієнко В. П. Основи рекреології та курортної справи. Курс лекцій для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр». Суми, 2023. 311 с.
12. Онопрієнко В. П. Основи рекреології та курортної справи. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять та організації самостійної роботи здобувачів 2 курсу спеціальності «Туризм та рекреація», денної і заочної форми здобуття освіти ступеня вищої освіти «бакалавр». Суми, 2025. 46 с.

6.1.3. Інші джерела

13. Скляр В.Г., Тихонова О.М., Кирильчук К.С., Клименко А.О., Онопрієнко В.П., Бондарева Л.М., Троцька С.С., Клименко Ю.О. Вивчення фіторізноманіття долини річки Сироватка з перспективою використання її Природних комплексів в екологічному туризмі. Серія «Агрономія і біологія», вип. 3 (45), 2022, С. 45-51.
14. Онопрієнко В. П. Інтеграція туризмознавчих концепцій та психологічних засад у науково-методичному забезпеченні активного відпочинку. Наукові записки УДУ ім. М.П. Драгоманова.2025. Випуск №162. С.74-85. <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.08>
15. Онопрієнко В. П. Теоретико-методологічні та прикладні аспекти імплементації ділового етикету в сфері активного та рекреаційного туризму. Наукові записки УДУ ім. М.П. Драгоманова.2025. Випуск №163. С. 87-99. <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-163.2025.11>

16. Онопрієнко П. П., Коробко К. В., Слинько Р. М., Рахмаїл М. О., Бик Н. Психологічні аспекти споживчої поведінки в сфері рекреаційних послуг. «Гончарівські читання» : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 96-річчю з дня народження доктора сільсько- господарських наук, професора Гончарова М. Д. (23-24 травня 2025 р.). Суми, 2025. С.159-161.

17. Онопрієнко П. П., Борт М. Г., Горбачова К. С. Імплементация ділового етикету як фактор конкурентоспроможності в сфері активного та рекреаційного туризму. «Гончарівські читання» : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 96-річчю з дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора Гончарова Миколи Дем'яновича (23-24 травня 2025 р.). Суми, 2025. С.156-159.

6.2. Додаткові джерела

18. Закон України «Про курорти» від 5 жовтня 2000 р. // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 50. 435 с.

19. Закон України «Про Туризм» № 324/95-вр від 11.02.2015

20. ДСТУ 4268:2003 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Загальні вимоги» (чинний від 01.07.2004).

21. ДСТУ 4527:2006 «Послуги туристичні. Засоби розміщення. Терміни та визначення» (чинний від 01.10.2006).

22. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація: Від 01.07.04. - К.: Держспоживстандарт України, 2004.

23. ISO/TC No 606 Системи менеджменту якості. Вимоги.. ISO/TC No 607 Системи менеджменту якості. Настанови щодо поліпшення показників Інші Правила користування готелями й аналогічними засобами розміщення та надання готельних послуг/ (Наказ Держтурадміністрації України No 19 від 16.03.04).

24. Курорти та санаторії України. Веб-сайт Соціального загальнонаціонального інформаційно-презентаційного проекту «Курорти та санаторії України». URL: <http://sankurort.ua/uk>